

Framtidshopp

Årsplan 2022

Vänsterpartiet Västerås

Vänsterpartiets satsningar i årsplanen 2022

Kollektivtrafiksatsning	6 mnkr
Sänkning av färdtjänsttaxan	4,4 mnkr
Äldresatsning	50 mnkr
Stärkt ekonomisk ram Individ och familjenämnden	40 mnkr
Satsning psykisk ohälsa	10 mnkr
Höjning av elevpeng grundskolan	45 mnkr
Förskolesatsning	10 mnkr
Kostnadsfria mensskydd i skolan	4 mnkr
Höja måluppfyllelsen gymnasiet och vuxenutbildning	6 mnkr
Arbetsmarknads- och utbildningssatsning	6 mnkr
Sommarjobsatsning	6 mnkr
Förebyggande arbete	12 mnkr
Lönesatsning, jämställdhet	5 mnkr
Demokratikontor	5 mnkr
Höjning av föreningsstödet	10 mnkr
Personalsatsning kulturnämnden	5 mnkr
Satsning på utemiljö, aktivitet och lek	5 mnkr
Fristad för kulturarbetare	1 mnkr
Antirasistisk miljon	1 mnkr
Fredrikbergsbadet	3,4 mnkr
Utomhus SM	2 mnkr
Klimatsatsning	5 mnkr

Totalt 241,8 mnkr

Nämndernas driftbudgetram 2022

Skattefinansierad verksamhet	
Barn och utbildning	
Förskolenämnden	1 081,1
Grundskolenämnden	2 253,9
Utbildnings- o arbetsmarknad	939,9
Skultuna kommundelsnämnd	131,8
Omsorg och stöd	
Äldrenämnden	1 802,4
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	927,7
Individ- och familjenämnden	950,8
Överförmyndarnämnden	16
Uppleva och göra	
Kulturnämnden	209,8
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	317,3
Bygga, bo, miljö och trafik	
Tekniska nämnden	526,9
Byggnadsnämnden	30,7
Miljö- och konsumentnämnden	24,7
Näringsliv och arbete	
Gemensam verksamhet	
Kommunstyrelsen	223,3
Kommunrevision	6,2
Valnämnden	8,6
Stadsarkivet	9,5
Delsumma	9 460,5
Fastighetsnämnden	
Fastighetsnämnden övrigt	0,0
Fastighetsnämnden, exploatering	-30,0
Delsumma	-30,0
Stadsgemensamma kostnader	200,2
Verksamhetens nettokostnad	9 630,7

Årsplan 2022 – Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Budget 2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter	1 951,6	1 980,9
Verksamhetens kostnader	-10 622,2	-11 160,7
Avskrivningar	-413,6	-450,9
Verksamhetens nettokostnad	-9 084,2	-9 630,7
Skatteintäkter	7 299,5	7 963,1
Generella statsbidrag och utjämning	not 1 1 778,9	1 746,9
Verksamhetens resultat	-5,8	79,3
Finansiella intäkter	not 2 178,9	171,4
Finansiella kostnader	-100,6	-109,9
Summa finansnetto	78,3	61,5
Resultat	72,5	140,8
Resultat exkl finansiella poster (%)	-0,1%	0,8%

Not 2 Finansiella intäkter	Budget 2021	Budget 2022
Utdelning kommunala bolag	31,8	28,8
Ränteintäkter	147,1	142,6
Summa externa finansiella intäkter	178,9	171,4

Not 1 Kommunskaft, generella statsbidrag och utjämning	Budget 2021	Budget 2022
Skatteintäkter	7 299,5	7 963,1
Inkomstutjämning	1 133,7	1 234,5
Kostnadsutjämning	-80,5	-66,3
Regleringspost	463,7	394,3
Införandebidrag	69,3	20,4
LSS-utjämning	-72,0	-105,7
Fastighetsavgift	264,7	269,7
Summa	9 078,4	9 710,0
Ökning jfr bud	312,2	631,6
Ökning (%)	3,6%	7,0%

1. Inledning

Klassklyftorna fortsätter öka i Västerås. Det syns i kommunens statistik över inkomstskillnader, och det märks i vår vardag. Vi bor inte i samma bostadsområden längre och barnen går inte tillsammans i skolan. Några få av oss behöver aldrig oroa sig för privatekonomin, betydligt fler måste vända på varje krona.

Coronakrisen har gjort skillnaderna tydligare även om de fanns långt före krisen. Särskilt tydliga är skillnaderna på arbetsmarknaden. Vissa kan jobba hemifrån om de har en dator och en telefon, andra har jobb där det är omöjligt. De av oss som sitter i kassan, kör buss eller arbetar med äldre måste fortfarande ta sig till arbetsplatsen i samma utsträckning som tidigare. Det är dessutom jobb där man har nära kontakt med många människor, med den risk det innebär. För många med otrygga anställningar har otryggheten blivit ännu större. Vissa har också förlorat sina arbeten.

Den negativa utvecklingen i Västerås och Sverige är ingen naturlag. Det är resultatet av politiska beslut, vilket inte minst framgår av den statliga Jämlikhetskommissionens rapport. Under flera decennier har Socialdemokraterna i allians med borgerliga partier gynnat dem som redan har och gjort åtstramningar i välfärden som drabbar dem som inte har. Enligt EU är Sverige ett av få europeiska länder där den relativa fattigdomen ökar.

Den ökande ojämlikheten behöver stoppas och därför säger vi i Vänsterpartiet: Politiken måste ändras! Vi behöver ge alla västeråsare samma chans till ett gott liv. Vi behöver göra vårt bästa för att lösa vår tids problem – klimatkrisen, den nedmonterade välfärden, ojämlikheten, arbetslösheten, rasismen och den bristande jämställdheten mellan kvinnor och män.

Vänsterpartiet Västerås årsplan för 2022 tar sikte på de stora frågorna men riktar också in sig på akuta problem i coronakrisens spår. Den innehåller generella satsningar på välfärden, inte minst på skolan, men fokuserar också på socialtjänsten och äldreomsorgen – två områden där krisen slår extra hårt.

Individ- och familjenämnden har länge varit underfinansierad och dras med stora underskott. Socialtjänsten lyfter själva fram den strukturella ojämlikheten som en av orsakerna till att Västerås har mycket höga kostnader inom barn- och ungdomsvården. Efter pandemin kommer fler västeråsare behöva stöd från socialtjänsten.

Pandemin har också slagit hårt mot gymnasieskolan och långtidsarbetslösheten. Det är viktigt att vi genom politiska prioriteringar möter upp behovet som finns. Det gör vi genom satsningar i Utbildning och arbetsmarknadsnämnden.

Arbetsvillkoren på äldreboendena har försämrats under lång tid. Det är en verksamhet som präglas av otrygga anställningar, hårt belastad personal och privata vårdbolag som gör vinst på våra gemensamma skattepengar. Under coronakrisen har personalen fått applåder men de behöver mer än så. De behöver trygga, fungerande arbetsplatser och en hållbar arbetsmiljö.

Trygghet på arbetsmarknaden innebär också att alla ska orka jobba hela vägen fram till pensionen. I många arbetaryrken, särskilt de kvinnodominerade, är det verkligen ingen självklarhet. Arbetslivet måste utvecklas och arbetstiden förkortas. Det är ingen naturlag att jobba åtta timmar om dagen. Livet är så mycket mer än bara arbete.

Vi är nu mitt i en akut klimatkris. Detta faktum och hotet mot den biologiska mångfalden och andra allvarliga miljöproblem gör att vi snabbt måste ställa om vårt samhälle. Sverige kommer bara att nå två av de sexton nationella miljömålen till år 2020. Vi behöver göra så mycket mer än vad som görs idag för att minska belastningen på ekosystemet.

Vänsterpartiets mål är ett fossilfritt samhälle senast år 2040. Våra gemensamma resurser vill vi använda för investeringar i det som är långsiktigt hållbart såsom förnybar energi, hållbara transporter och att skydda naturområden. Rättvisa och miljö hänger ihop. De som belastar miljön och klimatet mest måste också göra störst förändringar i konsumtion och livsstil. Bara genom minskade klyftor mellan fattiga och rika och mellan män och kvinnor kan vi uppnå ett ekologiskt hållbart samhälle och fördela det begränsade miljöutrymmet rättvist. Den biologiska mångfalden är grunden för vår välfärd och den ska värnas genom att miljöhänsynen ska gå före kortsiktiga vinstintressen.

Vi vet att klimatförändringarna inte går att avvärja med enbart individuella insatser som sopsortering och miljömedveten konsumtion. Det krävs stora samhällsliga förändringar. Men vi kan inte bara vänta på överstatliga och statliga beslut utan vi måste bidra med vår del av omställningen på kommunal nivå.

Vänsterpartiet vill se en politik för massivt bostadsbyggande, klimatsmarta renoveringar och sänkta hyror som går hand i hand med den gröna omställningen.

Vänsterpartiet kommer att fortsätta kämpa för att våra möjligheter i livet inte ska bestämmas av vår ekonomi, våra föräldrars ekonomi, vårt ursprung eller vårt kön. Med Vänsterpartiets politik får vi starkare sociala skyddsnät. Vi driver en politik för att förhindra klimatkatastrofen och se till att alla människor ska ha råd att leva och bo. Låt oss minska klassklyftorna, bygga ut välfärden och öka framtidstron.

2. Ekonomiska förutsättningar

Även före pandemin kom prognoser från Sveriges kommuner och regioner som tyder på att landets kommuner kommer att få det tufft framöver. Med pandemin har läget försämrats ytterligare och dess påverkan på nämnderna är fortfarande stor.

Sverige och Västerås befinner sig just nu i en återhämtningsfas. Skatteunderlaget ökar relativt långsamt under de kommande åren. Under och efter kriser är vår utgångspunkt att vi behöver satsa, inte spara. Den goda ekonomi som kommunen har byggt upp under flera år ska användas nu. Ju längre man väntar med nödvändiga satsningar, desto dyrare och svårare blir det att reparera välfärden.

Under planeringsperioden förväntas ekonomin vara ansträngd. Nämnderna signalerar att dom har ett större behov än vad det finns möjlighet till enligt resultatkrav och skattesats. Samtidigt varnar ekonomerna för att stora besparingar kommer att behöva göras om vi inte förändrar de ekonomiska förutsättningarna.

Vi landar därför på ett lägre resultatmål. Vi gör det medvetet för att vi vet att under kriser behöver vi satsa. Välfärdens brister har synliggjorts under pandemin och vi behöver göra vårt yttersta för att bygga upp välfärden igen.

Det ekonomiska resultat som staden gör på sista raden möjliggör för kommande nödvändiga investeringar. Västerås stad har gjort ett bättre ekonomiskt resultat än vad som har varit budgeterat de senaste åren. Vårt resultat på 140,8 miljoner kronor vilket ger ett lägre resultatmål på 0,8 % möjliggör dock för kommande investeringar även om vi är medvetna att vi kommer att behöva fortsätta låna för delar av framtida investeringar.

Vi väljer att lägga 2 miljoner kronor i reserven som är öronmärkta till Scenkonstbiennalen.

Sedan många år betalar västeråsarna 20,36 kronor per hundralapp i kommunalskatt. I Eskilstuna (22,02), Örebro (21,35), Uppsala (21,14) och flera andra jämförelsebara kommuner är skattesatsen högre. I vårt budgetförslag för 2022 ser vi att en skattehöjning med 35 öre till 20,71 kronor behövs för att påbörja de stora satsningar i välfärden som är nödvändiga. Med skattehöjningen tillför vi 134 miljoner kronor till kommunkassan.

Pengarna från skattehöjningen vill vi använda för att stärka välfärden och satsa på det förebyggande. Efter år av gradvisa besparingar i nämndernas budgetramar har droppen urholkat stenen. Det går inte att springa fortare inom hemtjänsten eller fylla klassrummen med ännu fler elever. Därför säger vi nej till dolda besparingar i våra verksamheter och kompenserar fullt ut för volym-, pris- och löneökningar.

Vänsterpartiets förslag till årsplan möjliggör bland annat för höjd elevpeng, fler undersköterskor inom äldreomsorgen och kompetensutveckling inom förskolan. Våra nämnder och förvaltningar behöver arbetsro så att de kan fokusera på att få en fungerande verksamhet i krisens spår. De ska inte behöva oroa sig för allmänna rationaliseringskrav och så kallade administrativa besparingar. Höjningarna av förskolenämnden och grundskolenämndens ramar ska även fördelas ut till Skultuna kommunalnämnd, där andelen är 3,2 procent respektive 3,1 procent.

Individ- och familjenämndens strama budgetramar har ställt till det ordentligt. Nämnden har varit underfinansierad i många år och från Vänsterpartiets sida tycker vi att det är viktigt att

verksamheterna får rätt förutsättningar. Det går inte att spara på människor som behöver stöd, särskilt inte under en samhällskris.

På några områden vill vi däremot spara, framför allt på politikernas löner. Vi vill se en sänkning av kommunalrådets och oppositionsrådets heltidsarvode från 66 405 kronor per månad till 47 300 kronor per månad. Det ger oss 2,5 mnkr, vilket är pengar som gör större nytta i välfärden. Det är också viktigt att politiker och väljare lever i liknande ekonomiska verklighet.

Även om vi sparar på heltidspolitikernas löner så vill vi förbättra villkoren för fritidspolitiker. Därför vill vi höja tjänstgöringsgraden för ordförande, vice ordförande och andre vice ordförande i våra nämnder så att de får bättre villkor och möjligheter att göra ett bra jobb. Detta är inget vi kan ändra i budgetprocessen, utan något vi driver på inför varje mandatperiod. Det är bättre för demokratin om vi är fler förtroendevalda som kan dela på resurserna och uppdragen.

De kommande åren vill vi även göra besparingar som är långsiktiga, men som inte ger någon effekt på nästa års budget. Vi vill avskaffa Lagen om valfrihetssystem, ett frivilligt och kostnadsdrivande system som tillåter privata utförare inom flera olika välfärdsområden.

Västerås har en stabil ekonomi och har nyligen börjat att låna till investeringar. Under en längre period har kommunen vuxit mycket och det finns stora investeringsbehov. När det handlar om strategiskt viktiga investeringar måste vi kunna lånefinansiera till vissa satsningar. Särskilt viktigt blir det om alternativet är att lägga ner befintliga verksamheter eller att sälja strategiska tillgångar för att finansiera investeringarna. Vi tycker också att det är viktigt att vi äger de lokaler som vi har verksamhet i. Det blir långsiktigt billigare.

3. Nämndernas verksamhet och ekonomiska ramar

Barn, utbildning och arbetsmarknad

Skolan spelar en nyckelroll för ett jämlikt samhälle. Liksom Vänsterpartiet drar statliga Jämlikhetskommissionen slutsatsen att kommunaliseringen av skolan, friskolereformen och det fria skolvalet har lett till stora negativa kvalitetskillnader mellan skolor och kommuner.

Skolsegregationen i Västerås är dessutom större än i jämförbara kommuner. Även i år slår förvaltningen larm om att elever med goda studieförutsättningar går på vissa skolor och att elever med sämre förutsättningar går på andra skolor. Situationen förvärras av en tydlig pedagogisk segregation. Andelen behöriga lärare är lägre på de skolor som har störst behov av utbildade lärare, skolor där majoriteten av elevernas föräldrar har låg utbildning. På skolor där flest föräldrar till elever är högt utbildade finns också en högre andel behöriga lärare.

Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag som innebär att elever med sämre förkunskaper ska få mer hjälp. I Västerås har inte skolorna tillräckligt goda förutsättningar för att kunna hjälpa varje elev på bästa sätt. Vi har låg lärartäthet, låg andel speciallärare och specialpedagoger samt dålig tillgång till skolbibliotek och skolbibliotekarier. Sammantaget blir det svårt att erbjuda stöd till alla elever som behöver det.

Att alla barn inte har samma chans att lyckas i skolan är tydligt. Eftersom skolan misslyckas med sitt kompensatoriska uppdrag är föräldrarnas utbildningsbakgrund idag den enskilt viktigaste faktorn för ett barn ska uppnå goda skolresultat. Det är djupt orättvist och oacceptabelt.

Utöver problemen med kommunaliseringen, friskolereformen och det fria skolvalet har skolan gradvis fått mindre resurser och högre krav. En omöjlig ekvation som har lagt grunden till att vi år efter år placerar oss som en av Sveriges sämsta skolkommuner i Lärarförbundets rankning.

Skolorna behöver bättre ekonomiska förutsättningar så att de kan anställa fler vuxna med olika kompetenser. Målet är att alla barn och ungdomar når kunskapsmålen och får med sig en god värdegrund in i vuxenlivet. Det krävs stora satsningar på lokal nivå för att skapa en förskola och skola som låter alla barn utvecklas och nå sin fulla potential oavsett vilken bakgrund de har eller var i Västerås de bor.

För att påbörja arbetet med att tillföra tillräckliga resurser höjer vi elevpengen med 45 miljoner kronor. Vi vill också se över systemet med hur vi tilldelar resurser till skolorna och vi vill införa en klasspeng. Idag finansierar vi den kommunala skolan utifrån ett felaktigt antagande, nämligen att skolans kostnader till största delen är elevkostnader. Det stämmer inte, en skolas kostnader består till större del av lokal- och lönekostnader vilket är fasta kostnader som inte påverkas av antalet elever i klasserna. Med klasspeng skulle rektorn ha kvar samma skolpeng trots att två elever per klass slutat. Klasspeng innebär att rektor har samma skolpeng även om elevantalet förändras. Klasspengen ska viktas socioekonomiskt. Att införa en klassbaserad skolpeng innebär att Västerås stads grundskolor får en mer stabil ekonomi och därmed bättre förutsättningar att ge eleverna det stöd de behöver. Vi vill därför ge grundskolenämnden i uppdrag att inför budget 2023 utreda förutsättningarna för att införa en resursfördelningsmodell som baserar sig på klasspeng.

Lika viktigt är att vi kompenserar skolnämnderna fullt ut för demografi, pris- och löneökningar. Hyvlingen av skolans resurser måste få ett stopp. Vi behöver bygga en skola där alla barn är sedda, trivs och utvecklas och lärarna känner att de hinner med sina arbetsuppgifter.

Vi vill att det ska finnas tillgång till läxhjälp, om läxor ges. Föräldrarnas kunskaper ska inte vara avgörande för hur väl elever klarar skolan och därför måste varje skola och lärare tänka igenom användningen av läxor. Vi menar att i de fall läxor används ska läxhjälp finnas på skolan för dem som önskar sitta kvar med sina uppgifter.

Var fjärde elev med utländsk bakgrund har utsatts för trakasserier eller diskriminering i skolan enligt en ny rapport från Rädda Barnen. Att uppleva rasism i unga år sätter djupa spår. Vi vill därför att skolorna ska ges utrymme att jobba mer systematiskt med trygghetsarbetet. Vi vill avsätta mer tid och resurser för likabehandling och höja kompetensen hos skolpersonalen vad gäller rasism generellt och hur man förebygger den specifikt.

De allra flesta kvinnor får sin första mens i tonåren och har den under en stor del av livet. Mens har länge varit ett tabu som många gånger fyllts med skam. Men vi lever i en tid när det borde vara en självklarhet att frågan om kostnadsfria mensskydd i skolan finns med på den politiska dagordningen. Skottland har redan infört gratis mensskydd i skolan och det är hög tid att Västerås stad följer efter. Det är både en klassfråga och en jämställdhetsfråga. Ingen ung tjej ska behöva missa skolan för att hon inte har råd med mensskydd och är orolig att mensens blöder igenom.

Under flera år har förskolepersonal vittnat om stora barngrupper och små möjligheter att planera verksamheten utifrån vad läroplanen kräver. Vänsterpartiet har som ambition att minska barngrupperna i förskolan. Vi vill också att resurser fördelas efter behov i större utsträckning, det som brukar kallas för social vikt. Förvaltningen skriver att segregationen inom stadens olika områden visar sig även i de ojämna förutsättningar olika förskolor har och resurserna behöver fördelas ytterligare för att skapa förutsättningar för en mer likvärdig förskoleverksamhet.

Svårigheten att rekrytera personal till Västerås stads verksamheter är särskilt tydlig inom förskolan. Förskolan har minst med behöriga förskollärare där de behövs mest, dvs i områden där föräldrarnas utbildning är låg. För att öka likvärdigheten mellan förskolorna är ett av våra prioriterade områden i budgeten att erbjuda anställda inom förskolan möjlighet att läsa in barnskötar- och förskolelärarkompetens på arbetstid – ett förskolelyft. För att öka andelen förskollärare i Västerås i konkurrens med andra kommuner behöver Västerås arbeta med åtgärder för att bli en bättre arbetsgivare. Sammanlagt satsar vi 10 miljoner kronor på förskolan.

Pandemin har visat hur skört vårt samhälle är och hur vi alla är beroende av en stark välfärd och en stark ekonomi. Trots att pandemin skapat en hög arbetslöshet i hela landet har Sverige klarat sig bättre än många EU länder. Detta på grund av nödvändiga politiska åtgärder som vidtagits. Slutsatsen vi kan dra är att vi kan påverka arbetslösheten genom rätt satsningar och politisk handlingskraft.

Samhället har börjat återgå till det normala och arbetslösheten sjunker i Västerås likt många andra kommuner i Sverige. Vi ser en 1 % minskning av arbetslösheten i Västerås, från 11 % 2020 till 10 % i augusti 2021. Jämfört med hela landet (7,7%) ligger arbetslösheten i Västerås högt. Skrämmande är att den stora mängden som skrev in sig på Arbetsförmedlingen i början på pandemin har varit utan jobb i 12 månader eller närmar sig gränsen för långtidsarbetslöshet. Extra oroande är att det är fler unga mellan 25–29 år med eftergymnasial utbildning som har blivit långtidsarbetslösa i Västerås och i Västmanland.

Därför behöver vi ställa om. Satsningar på utbildning och omställning är akuta och vi har inte råd med fler effektiviseringskrav och budgetar som skär ner på insatser som gör skillnad för människor att ta ett steg mot självförsörjning.

Vi ser också att fler som saknar gymnasiebehörighet hamnar efter på arbetsmarknaden. Glappet mellan inrikes och utrikesfödda är fortsatt högt även om vi ser en minskning av arbetslösheten bland målgruppen vuxna utrikesfödda.

Vi behöver stärka samordningsfunktionen i Västerås stad som knyter ihop Utbildning och arbetsmarknadsnämnden med Arbetsförmedlingen. Vi behöver säkerställa en likvärdig SFI-utbildning där elevers behov sätts i fokus och inte privata aktörers vinstintressen. Dessutom behöver vi satsa ännu mer på yrkesutbildningar som riktas mot bristyrken och vi måste arbeta med att stötta människor så de kan slutföra sin utbildning. Kommunen måste följa utvecklingen framöver och snabbt i samverkan med andra skapa fungerande vägledning och möjligheter till jobb eller sysselsättning för arbetslösa. Att människor kan försörja sig själva är avgörande för individen och för samhället i stort. Vi vill också stärka arbetet med resursjobb och välfärdsjobb, där kommunen som arbetsgivare kan bidra till att fler med försörjningsstöd får ett arbete i de kommunala verksamheterna.

När arbetslösheten är hög är utbildning extra viktigt för att fler ska komma i arbete. Vi ser med oro på att för få gymnasieelever tar examen och att siffran är högre inom yrkesprogrammen. Vuxenutbildningen behöver också stärkas upp och utvecklas för att fler ska komma in på arbetsmarknaden.

Att tidigt få möjligheten att tjäna sina egna första pengar är oerhört viktigt. Vi vill därför göra en sommarjobsatsning som riktar sig till ungdomar från årskurs 7.

Totalt stärker vi utbildning och arbetsmarknadsnämnden med 18 mnkr för att stärka såväl att fler gymnasieelever tar examen, stärka vuxenutbildningen och arbetsmarknadsinsatser och en riktad sommarjobsatsning.

Uppdrag

1. Förskolenämnden får i uppdrag att ta fram ett kompetenslyft "Förskolelyftet", i syfte att all personal får erbjudandet att läsa in antingen barnskötare- eller förskollärarkompetens under arbetstid.

2. Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att införa ett nytt resursfördelningssystem baserat på klasspeng istället för elevpeng som ska ligga till grund till planeringsförutsättningarna för årsplan 2023.

3. Grundskolenämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att erbjuda elever i grundskola och gymnasium kostnadsfri utdelning av mensskydd.

4. Grundskolenämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med arbetsgivardelegationen ta fram en arbetstidsförkortning enligt modellen 80-90-100 som erbjuds till pedagoger som har fyllt 61 år inom grundskolan och gymnasieskolan.

5. Grundskolenämnden och Förskolenämnden får i uppdrag att tillsätta en utredning i syfte att höja den sociala viktningen i resursfördelningssystemet.

6. Berörda nämnder får i uppdrag att erbjuda en sommarlovsjobsatsning för ungdomar i årskurs 7.

7. Grundskolenämnden och Utbildning och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att höja kompetensen hos skolpersonalen vad gäller rasism generellt och hur man förebygger den specifikt.

8. Grundskolenämnden och Utbildning och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att kartlägga den rasism som förekommer på skolorna, genom att särredovisa de kränkningar och den mobbning som går att härleda till rasism.

Förskolenämnd, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	1 025,7
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	1 038,9
Demografiuppräknig	9,5
Pris och löneuppräknig	23,0
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	9,7
<i>varav förskolelyft</i>	<i>9,7</i>
Årets budget	1 081,1
Ökning budgetram	55,4

Grundskolenämnd, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	2 132,8
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	2 106,3
Demografiuppräknig	30,4
Pris och löneuppräknig	46,6
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	70,6
<i>varav mensskydd</i>	<i>2,0</i>
<i>varav höjning elevpeng</i>	<i>43,6</i>
Årets budget	2 253,9
Ökning budgetram	121,1

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	902,4
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	877,8
Demografiuppräknning	22,7
Pris och löneuppräknning	19,4
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	20,0
<i>varav satsning för höjd måluppfyllelse</i>	6,0
<i>varav mensskydd</i>	2,0
<i>varav sommarlovssatsning</i>	6,0
<i>varav satsning på arbetsmarknad och utbildning</i>	6,0
Årets budget	939,9
Ökning budgetram	37,5

Vård och omsorg

Coronakommissionens rapport om äldreomsorgen visade hur oförberedda Sveriges kommuner har varit för att hantera en omfattande smittspridning. Konsekvenserna har varit katastrofala för landets äldre. Västerås har inte heller varit förskonad från detta.

Coronakrisen har blottlagt bristerna i äldreomsorgen. Nu behövs pengar, inte applåder. Äldreomsorgen har länge fått för lite och på grund av pandemin är vi inte bara nära en välfärdskris inom äldreomsorgen. Vi är mitt i den. Ansvaret vilar tungt på de beslutsfattare som gradvis har försämrat för de äldre. Dessutom är äldreomsorgen en verksamhet som präglas av otrygga anställningar, hårt belastad personal och privata vårdbolag som gör vinst på våra gemensamma skattepengar. Pengar som behövs i välfärden.

Att Undersköterskeupproret startade i Västerås är ingen slump. Kommunen lägger betydligt mindre pengar på äldreomsorgen än andra kommuner och har följaktligen en lägre bemanning. Nu behöver vi anställa. Ökad personaltäthet ökar tryggheten för de äldre och förbättrar arbetsmiljön för de anställda. Under pandemin har personalbristen sannolikt ökat smittspridningen på grund av alla vikarier och timanställda som har kallats in för att utföra ett många gånger livsviktigt arbete.

Det är oerhört viktigt att fortsätta arbetet med att ge kommunens undersköterskor fler kollegor. Vi vill se en kompetensförsörjningstrappa med en ökning av nyanställningar. Men för att få fler att vilja jobba inom äldreomsorgen behövs det satsningar på arbetsvillkoren. Delade turer och ofrivilligt deltidsarbete hör inte hemma på en modern arbetsmarknad.

De som jobbar i äldreomsorgen men också inom särskild omsorg rör sig långa sträckor varje dag. I arbetet förväntas personalen förflytta sig under hela arbetspasset, oavsett om det är på det särskilda boendet eller på cykel mellan hemtjänstinsats. Att införa avgiftsfria arbetsskor är självklart utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Tillgången till bra arbetsskor är också en jämställdhetsfråga där anställda i mansdominerade yrken oftare får betalda arbetsskor samtidigt som kvinnor i välfärden får gå utan.

Vi har även stor brist på utbildad personal inom särskild omsorg och äldreomsorg. Vi förutsätter att kommunen fortsätter arbetet med att personalen får möjlighet att läsa in undersköterskekompetens på arbetstid.

Vi vill också påbörja ett projekt med sex timmars arbetsdag på ett av våra servicehus där vi gör en överanställning i kombination med en arbetstidsförkortning. I projektet vill vi att man mäter sjukfrånvaro, andelen timvikarier och följer ekonomin löpande. Det finns flera lyckade exempel på arbetstidsförkortning runt om i Sverige.

Totalt lägger vi en äldresatsning på 50 mnkr och vi förväntar oss att mer resurser från staten.

Vänsterpartiet tycker att det är mycket viktigt att kommunen har en hemtjänst i egen regi. LOV:en (lagen om valfrihet) är i sig extremt kostnadsdrivande och med de besparingar som tvingats fram inom området kan vi inte se att kvaliteten har ökat. Därför lägger vi ett uppdrag om att utreda möjligheten att avskaffa LOV:en inom hemtjänsten i Västerås stad. På kort sikt behöver vi dessutom se över de verksamheter där egenregin blöder, exempelvis inom hemtjänsten där dagens ersättningssystem straffar oss själva.

De senaste åren har vi fått rapporter om flera privata vårdbolag som missköter sig. Det är viktigt att vi som kommun värnar om att våra skattepengar används rätt, kommer verksamheten till del och inte hamnar i företagens fickor. Vänsterpartiet vill se en större andel av våra särskilda boenden och servicehus i egen regi och stärka uppföljningen av våra externa utförare för att snabbt komma åt missförhållanden.

Vi vill också se en äldreomsorg där de äldres behov styr och där de själva får vara delaktiga. Därför vill vi gå ifrån detaljstyrning och införa ramtid i hemtjänsten. För Vänsterpartiet är det viktigt att vi går mot mer tillitsstyrning i äldreomsorgen.

Personer som är i behov av LSS-insatser ökar i Västerås. För Vänsterpartiet är det en självklarhet att alla ska ha samma möjlighet att leva ett liv som andra. Rätten till personlig assistans är fundamental. Vi vill se en assistans där människors behov är styrande, inte ekonomiska konsekvenser.

Äldre och personer med funktionsnedsättning är en utsatt grupp när det gäller våld i nära relationer. Därför är det viktigt att personalen har kunskaper om detta. Vi vill därför erbjuda ett kompetenslyft till all personal med fokus på jämställdhet och våld.

Pandemin har påverkat målgruppen som Nämnden för personer med funktionsnedsättning ansvarar för mycket negativt. Det kommer att ställa stora krav på nämnden kommande år. Socialstyrelsen vittnar bland annat om att restriktionerna och rekommendationerna kring fysisk distansering har bidragit till isolering och ensamhet. Samtidigt har nedstängningen av dagliga verksamheter ytterligare ökat isoleringen hos dessa personer, som redan före pandemin ofta hade begränsade sociala kontakter. Ensamheten kan leda till sämre psykiskt mående. Den psykiska ohälsan är sedan tidigare högre bland personer med intellektuell funktionsnedsättning eller autism än i den övriga befolkningen. Vi vill därför lägga en satsning på 10 mnkr för att arbeta med den psykiska hälsan.

Uppdrag

9. Äldrenämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att avskaffa LOV:en i hemtjänsten i Västerås stad.

10. Äldrenämnden och nämnden för personer med funktionsnedsättning får i uppdrag att ta fram ett utbildningsmaterial om jämställdhet och våld riktat till personalen.

11. Äldrenämnden får i uppdrag att se över ersättningarna i hemtjänsten i syfte att få mer likvärdiga villkor att bedriva hemtjänst i tätort som på landsbygd.

12. Äldrenämnden får i uppdrag att inrätta rum för stillhet, bön och reflektion oavsett världsåskådning på kommunens äldreboenden.

13. Äldrenämnden och Nämnden för personer med funktionsnedsättning får i uppdrag säkerställa tillgång till arbetsskor för all personal.

Äldrenämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	1 678,8
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	1 691,2
Demografiuppräknig	18,7
Pris och löneuppräknig	37,4
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	6,6
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	48,5
<i>varav äldresomsorgssatsning</i>	<i>50,0</i>
<i>varav borttag av äldrekommission</i>	<i>-1,5</i>
Årets budget	1 802,4
Ökning budgetram	123,6

Nämnden för personer med funktionsnedsättning, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	883,3
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	841,5
Demografiuppräknig	12,1
Pris och löneuppräknig	18,6
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	27,5
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	28,0
<i>varav satsning psykisk ohälsa</i>	<i>10,0</i>
Årets budget	927,7
Ökning budgetram	44,4

Individ- och familjenämnden

Individ och familjenämnden har varit underfinansierad i många år och dras med stora budgetunderskott. Under året har nämnden arbetat utifrån en handlingsplan för att få en budget i balans och som en följd har kostnaderna sjunkit även om nämnden fortfarande är långt ifrån ett nollresultat.

Denna handlingsplan med tillhörande besparingar har påverkat missbruksvården i kommunen. En konsekvens har varit att Västerås stad har stoppat alla externa missbruksbehandlingar, stängt flera boenden och tagit bort fast nattpersonal på flera missbruksboenden, inklusive särskilda boenden med klienter med psykosjukdom. Därför lägger vi ett uppdrag om att nämnden ska komma tillbaka

till kommunfullmäktige under 2022 med en konsekvensanalys av det besparingsprogram som Individ och familjenämnden har gjort inom området missbruk.

Vänsterpartiet tycker att kommunen har fokuserat för mycket på socialtjänstens ekonomi och för lite på orsaken till underskotten: den ökande ekonomiska ojämlikheten i Västerås. Ju fler som får svårare att betala räkningarna och tuffare livsvillkor, desto fler kommer att söka sig till socialtjänsten för att få hjälp. Förvaltningen skriver själva att den strukturella ojämlikheten är en av orsakerna till att Västerås har mycket höga kostnader inom barn- och ungdomsvården.

Den strukturella ojämlikheten i kommunen är ingenting vi löser med snabba beslut. Det krävs ett långsiktigt och medvetet arbete inom alla nämnder, inte bara hos Individ- och familjenämnden. Kommunen behöver ta ett krafttag för att ge alla västeråsare samma goda förutsättningar för utveckling, utbildning och framtidstro.

Folkhälsomyndigheten har uppmärksammat att pandemin har förstärkt barn och ungas utsatthet i form av ökad psykisk ohälsa, familjekonflikter och övergrepp. BRIS (Barnens rätt i samhället) menar att dom har fått en markant ökning av samtal från barn om ångest, nedstämdhet, familjekonflikter samt fysiskt och psykiskt våld. Bilden som Folkhälsomyndigheten och BRIS vittnar om signalerar att andelen barn som far illa kommer att öka de närmaste åren.

Coronakrisen har gjort klassklyftorna ännu tydligare och sannolikt får individ- och familjenämnden fler ärenden på sitt bord i takt med att arbetslösheten stiger. När föräldrarna saknar inkomst påverkar det barnen och arbetet med att minska barnfattigdomen i Västerås måste därför vara ett prioriterat område.

Civilsamhället gör ett jättejobb för att ge människor som har hamnat i en utsatt situation ett värdigt liv, inte minst nu under pandemin. Men ytterst är fattigdom en politisk fråga. Som Stadsmissionen skriver i sin senaste fattigdomsrapport: pandemi eller inte pandemi, de ansvariga politikerna måste ta ansvar för människor i utsatthet.

På kort sikt behöver socialtjänsten i Västerås få mer resurser för att klara sitt arbete. Vi lägger 40 miljoner kronor i höjd ekonomisk ram.

Det är svårt att peka ut ett område inom socialtjänsten som behöver stärkas upp. Mycket behöver göras på många håll. Vi vill bland annat se familjecentrum i varje stadsdel, stora möjligheter till kostnadsfria sommarlovsaktiviteter, ökat försörjningsstöd till barnfamiljer på sommaren och fler fältassistenter.

Kampen mot patriarkalt våld och patriarkala strukturer går som en röd tråd genom vår budget. Inom socialtjänsten vill vi bland annat se handlingsplaner för att våldsutsatta kvinnor ska få hjälp till ett tryggt boende och för att stärka unga tjejers psykiska hälsa.

När allt fler insatser som riktas till barn och unga flyttas från externa placeringar till hemkommunen är det viktigt att rätt förutsättningar finns på plats. Vi vill bland annat utöka socialjouren så att stöd för hemmaplaceringar även finns på helgen. Vi vill också utreda möjligheten att inrätta en social hemtjänst som en insats till familjer med ett stödbehov.

Arbetsmiljön är tung för kommunens socialsekreterare och omsättningen på personal är hög. De som hamnar i kläm är de människor som är i störst behov av trygghet och kontinuerlig hjälp. Vi ser många förbättringsområden och har år efter år föreslagit högre löner, satsningar på arbetsmiljö och arbetstidsförkortning på socialkontoren.

Vinstjakten i välfärden är ett otyg, inte minst i socialtjänsten. Den föregående majoriteten införde lagen om valfrihetssystem (LOV) på hem för vård och boende (HVB) för unga. Tidigare har principen varit att socialsekreteraren tillsammans med den enskilde och föräldrar har bedömt vilken utförare och typ av behandling som barnet/ungdomen behöver. Nu ska den enskilde vårdnadshavaren ensamt ansvara för val av placering.

För Västerås del innebär beslutet att kommunen sätter socialt utsatta barn och ungdomar på en marknad – barn som redan lever i oerhört svåra situationer. Det kan handla om drogberoende, unga tjejer med självskadebeteende, psykisk ohälsa eller nyanlända i Sverige utan familj. Det är självklart att dessa personer inte ska utsättas för experiment där vården styrs av en marknad som har vinst som mål.

För oss i Vänsterpartiet är det viktigt att barn och unga i riskzonen ges trygghet och möts av yrkeskompetens. Likaså att det finns en garanterad insyn och transparens i de verksamheter där de placeras. Vi vill främja samarbete och kontinuitet i behandlingsutförandet och då är verksamhet i egen regi, som kan följa hela processen från första behandlingskontakten med socialarbetare till uppföljning efter avslutad behandling, att föredra.

233 av landets 290 kommuner saknar en övergripande handlingsplan för att förebygga självmord, enligt siffror från Sveriges Kommuner och Regioner. Västerås är en av dom 233 kommunerna. Under Coronapandemin har antalet samtal till SOS-alarm rörande självmord ökat. Vi som kommun har ett stort ansvar att arbeta suicidpreventivt.

Vänsterpartiet ser med oro på ökningen av den tunga kriminaliteten i Västerås. Det är viktigt att vi som kommun gör allt vad vi kan, både i förebyggande syfte men också för att hjälpa människor att lämna kriminaliteten. Vi ser därför positivt att Individ- och familjenämnden har påbörjat en avhopparverksamhet. Däremot är det tveksamt huruvida nämnden maktar med detta arbete utan att fullmäktige tillför resurser. Vår höjning av den ekonomiska ramen ger möjlighet för nämnden att fullfölja uppdraget.

Uppdrag

14. Berörda nämnder får i uppdrag att i samverkan med Region Västmanland ta fram en handlingsplan för att motverka psykisk ohälsa hos barn och unga.

15. Individ och familjenämnden får i uppdrag att riva upp beslutet om LOV på hem för vård och boende för unga.

16. Individ och familjenämnden får i uppdrag att tillsammans med arbetsgivardelegationen att göra en översyn av lönestrukturen för medarbetare inom socialtjänsten.

17. Individ och familjenämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att erbjuda social hemtjänst till familjer i behov av extra stöd.

18. Individ och familjenämnden får tillsammans med berörda aktörer i uppdrag att ta fram en tydlig plan för alla som har utsatts för våld ska få hjälp till ett tryggt boende.

19. Individ och familjenämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att skapa ett boende för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik.

20. Berörda nämnder får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för suicidprevention.

21. Individ och familjenämnden får i uppdrag att göra en konsekvensanalys av det besparingsprogram som nämnden har genomgått utifrån beslut som rör missbruk. Uppdraget ska återrapporteras till kommunfullmäktige under 2022.

Individ- och familjenämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	893,7
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	790,1
Demografiuppräknig	11,4
Pris och löneuppräknig	17,5
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	41,9
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	90,0
<i>varav satsning 6 h arbetsdag, barnfattigdom, förebyggande</i>	<i>40,0</i>
Årets budget	950,8
Ökning budgetram	57,1

Kultur, idrott, fritid och förebyggande

Kulturen är avgörande för utvecklingen av vårt samhälle och oss själva som individer. Den bidrar också till ökad livskvalitet. Under coronakrisen har kulturen drabbats hårdare än många andra områden. Restriktionerna har inneburit att många kultverksamheter har fått stänga ner. Avsaknaden av kulturevenemang och kulturupplevelser har lett till ett fattigare Västerås. Nu börjar samhället att öppna upp igen och det är fantastiskt att se fysiska studiecirklar, fyllda läktare och teatersalar.

Kultur är också en förutsättning för demokratisk medvetenhet och kritisk tänkande. Det är viktigt att barn och unga introduceras för kultur i tidig ålder och här spelar Kulturskolan en avgörande roll. Vi ser positivt på att Kulturskolan nu även finns ute i bostadsområdena och att en kulturbank har införts. Ett ytterligare, och viktigt steg är att kulturskolan ska vara närvarande i hela kommunen, inte bara i staden utan också på landsbygden.

Ett problem för Västerås musiker och kulturutövare är att Västerås inte har en fungerande livescen. Frågan har lyfts av det lokala kulturlivet under en längre tid. Vänsterpartiet vill att berörda nämnder tittar närmare på detta och verkar för fler musikscener och replokaler i kommunen. Det behövs även fler dansstudios och ateljéer.

Under pandemin har intresset för friluftsliv och kallbad ökat i hela Sverige. De ringlande köerna ut mot Björnön, Lögarängen och andra strandnära lägen har visat att västeråsarna inte utgör något undantag. Vinterbadarna i Västerås är en relativt stor grupp som samlas regelbundet vid Lögstrand och ibland enskilt. Det kalla vattnet och dess hälsoeffekter har gruppen vittnat om i stadens medier vid ett flertal tillfällen och där har även ett önskemål om omklädningsrum och bastu har uttryckts. Många äldre västeråsare talar sig varma för det kallbadhus som revs 1948. På Västerås Stads e-förslagssida ligger nu ett förslag om ett Kallbadhus i Västerås, ett förslag som hitintills har stöttats av 581 västeråsare. Vi i Vänsterpartiet tycker att det är ett bra förslag.

Våra föreningar och alla dess ideella krafter gör mycket viktiga insatser för att alla västeråsare ska få chansen att utveckla sina fritidsintressen och få en rikare vardag med kultur, friluftsliv, idrott

eller hantverk. Vi ser att en del föreningar, särskilt inom idrotten, tar ut höga medlemsavgifter för att få täckning för sina kostnader. Detta utestänger många barn och ungdomar vars föräldrar inte har råd. Därför avsätter vi 10 miljoner kronor för ökat föreningsstöd.

Kultur och idrott är också en viktig motkraft till den ökade polariseringen som skapar ett otryggare samhälle för oss alla. Polariseringen är kopplad till att ojämlikheten och segregationen ökar. Därför är det viktigt att ingen utestängs från föreningslivet, kulturen och idrotten. Här spelar satsningen på ökat föreningsstöd en stor roll för att bland annat stötta upp de föreningar som jobbar mot nyanlända och med integration.

Liksom tidigare år tycker vi att Västerås stad ska ansöka om att bli en kulturfristad. Att erbjuda en fristad för kulturarbetare som förföljs och hotas i sitt hemland och därför tvingas fly. En kulturfristad gör det möjligt för kulturarbetaren att fortsätta sitt arbete och fortsätta vara en fri röst i kampen för demokrati och yttrandefrihet.

Vänsterpartiet lägger 5 mnkr i kulturnämnden för att öka bemanningen i nämndens verksamheter.

Vi vill att kommunen verkar för att öka barnens läslust. Att väcka läslusten och jobba läsfrämjande är oerhört viktigt, vi vill därför att kommunen fortsätter arbeta strategiskt för att öka barns läsande, till exempel genom sommarbibliotek i parker och bostadsområden.

När samhällets orättvisor och klassklyftor ökar skapas en grogrund för kriminalitet. Det gör den i hela samhället, men särskilt i de fattigaste områdena. De av oss som bor i dessa områden är särskilt utsatta för våld och det finns en uppgivenhet över att samhället har övergivit området. I stället för framtidsdrömmar om utbildning och bra jobb känner många en desperation inför en hopplös framtid.

För att stärka kommunens förebyggande arbete behövs fokus på verksamheter som stärker den sociala hållbarheten. Vi behöver motverka de ökande klassklyftorna och segregationen. Vi har under året fått flera rapporter om att allt fler yngre barn och ungdomar hamnar i kriminalitet. Det är viktigt att vi som kommun gör allt vi kan för att ge förutsättningar för det förebyggande arbetet som krävs för att förhindra detta.

En viktig insats i det förebyggande arbetet är att medvetet arbeta för att föräldrar, andra vuxna och unga har god tillgång till information. På så sätt vet de var de kan vända sig när de behöver stöd om de ser att ett barn i deras närhet är på väg att fara illa och riskerar att hamna i kriminalitet. Vi behöver satsa på informationsinsatser och dialog. Föräldrar, vuxna och unga behöver ha kunskap om vilka rättigheter och skyldigheter de har. För att stärka det förebyggande arbetet lägger vi 12 miljoner kronor.

Vi vill också förstärka och utveckla den deltagande demokrati i bostadsområden, på skolor och på våra arbetsplatser. De som berörs av besluten ska ha möjlighet till inflytande. Därför vill vi införa demokratikontor i våra stads- och kommundelar. Där ska man kunna få hjälp med olika ärenden till kommunen, få tillgång till mötesplatser för exempelvis föreningsträffar och möjliggöra för att de boende tillsammans får möjlighet att påverka utvecklingen i området. När demokratikontoren har blivit etablerade vill vi se en utveckling mot att arbeta med medborgarbudget och låta invånarna ta ställning till investeringar eller andra satsningar i sitt bostadsområde. Vi lägger 5 miljoner kronor i årsplanen för att påbörja arbetet med demokratikontor.

Uppdrag

22. Berörda nämnder får i uppdrag att möjliggöra för en central graffitivägg.
23. Berörda nämnder får i uppdrag att verka för fler musikscener och replokaler i kommunen.
24. Kulturnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten till att införa ett ateljéstöd till konstnärer, i syfte att göra konsten mer synlig och närvarande i Västerås.
25. Kulturnämnden får i uppdrag att ansöka om att bli fristad för kulturarbetare, med start år 2022.
26. Berörda nämnder får i uppdrag att se över möjligheten att bygga en Roller Derby-bana.
27. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att utreda möjligheten att bygga ett kallbadhus i närheten av Lögarängens strand och att stadens medborgare får möjlighet att vara med och utforma rekreatiomsområdet som kallbadhuset skulle utgöra.
28. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att arbeta med informationsinsatser till vuxna och unga om deras rättigheter till olika sorters stöd samt skyldigheter de har om de uppräcker att deras egna barn eller andra bar riskerar att hamna i eller är i kriminalitet.

Kulturnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	203,2
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	185,3
Demografiuppräknig	2,5
Pris och löneuppräknig	4,1
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	6,7
Kompensation för stadsarkivet	9,5
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	11,1
<i>varav ökning av föreningsstödet</i>	5,0
<i>varav personal</i>	5,0
<i>varav fristad för kulturarbetare</i>	1,0
Årets budget	219,2
Ökning budgetram	16,0

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	287,9
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	274,1
Demografiuppräknig	3,8
Pris och löneuppräknig	6,1
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	6,0
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	27,4
<i>varav Fredriksbergsbadet</i>	3,4
<i>varav utomhus SM</i>	2,0
<i>varav demokratikontor</i>	5,0
<i>varav förebyggande</i>	12,0
<i>varav föreningsstöd</i>	5,0
Årets budget	317,3
Ökning budgetram	29,4

Tekniska verksamheter, infrastruktur och miljö

Vi vill att västeråsare ska kunna bo, leva och verka i klimatomässigt hållbara och levande miljöer i våra stadsdelar, serviceorter och på landsbygden. Alla västeråsare ska ha närhet till kommunal service, natur och lekplatser.

Ett av våra största problem just nu är bostadsbristen som orsakar trångboddhet och otrygghet. Bostadsbristen är en bromskloss för den gröna omställningen, och den är också ett reellt hinder för människors möjligheter att flytta hemifrån, flytta till Västerås för att ta ett arbete, anpassa sitt liv när något händer eller ta ut skilsmässa när relationer går i kras.

Särskilt bekymmersamt är avsaknaden av billiga hyresrätter. För detta krävs det en statlig bostadspolitik med höga ambitioner. Kommunen måste också göra sitt för att underlätta byggande av billiga hyresrätter genom att fastställa att nybyggnationen i ett anvisat område ska ha en spridning av hyresnivåerna där de lägsta hyrorna är överkomliga för människor med en svag ekonomi. Det är viktigt att vi bygger bostäder åt alla och inte bara till några få.

Vi behöver bostäder i alla bostadsområden som vanligt folk har råd att bo i för att motverka segregationen. Alla ska kunna vara stolta över sin bostad och sitt bostadsområde.

En stark allmännytta är grundbulten för en rättvis och jämlik bostadspolitik. Att Västerås numera placerar sig i toppen på listan över de kommuner som har sålt ut flest lägenheter är väldigt oroande och det är en trend som behöver vändas. Mimer behöver fler lägenheter i sitt bestånd, inte färre. Kommunen behöver också köpa in mer strategisk mark.

Bostäderna behöver vara klimatsmarta både när det gäller val av byggmaterial och när det gäller drift och uppvärmning. Här har Mimer ett stort ansvar och en ledande roll som kommunens bostadsbolag, men kraven på klimatsmarta billiga bostäder behöver också bli tydligare när det gäller villkoren för tilldelning av mark för privata byggbolag.

Allt räknas inom klimatarbetet, även till synes små frågor. Vänsterpartiet vill bland annat permanenta de vattenposter som ställdes ut förrförra sommaren. Vi vill även införa offentliga

papperskorgar med flera kärl för att underlätta sopsortering. Vi vill också sätta upp cykelservicestationer, för att det ska vara enkelt att vara cyklist i Västerås.

Vi behöver ta vara på och värna de ekotjänster som naturen tillhandahåller som till exempel pollinerande insekter, ren luft och rent vatten. För det krävs att vi i alla beslut värnar den ekologiska mångfalden, uppmuntrar ekologisk odling och kraftigt begränsar fossila utsläpp från fordon genom att bygga ut gång- och cykelvägar samt tillgängligheten för kollektivtrafiken. Vi behöver också gynna och uppmuntra alla ansatser till återvinning och val av produkter och material som minimerar belastningen på miljön.

Vi satsar 5 miljoner kronor för att förbättra utomhusmiljön i kommunen. Mer lek, aktivitet och spontanidrott stärker både hälsan och sammanhållningen. Vi ser gärna att unga och föreningar själva tar initiativ till nya aktivitetsparker och liknande, samt kommer med förslag på hur befintliga lokaler och tomma ytor kan användas bättre.

Offentliga toaletter i närheten av lekparker är en viktig fråga för Vänsterpartiet. Vi har motionerat i frågan och fått bifall. Därför är det glädjande att Poesilekparken har fått en toalett. Vi vill fortsätta satsningen på fler toaletter vid större lekparker och prioriterar byggnationen av toaletter i investeringsbudgeten.

Kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla och därför är det viktigt med låga priser. Låga biljettpriser gynnar också de som redan åker mest buss, nämligen låginkomsttagare och kvinnor. I och med pandemin har vi, kanske för första gången, avrått folk från att resa kollektivt. Detta har gjort att många valt att resa med bil istället, vilket har en avsevärt större klimatpåverkan än buss och tåg. Vi vill se kostnadsfria pendlarparkeringar vid olika trafiknoder, exempelvis i serviceorterna för att främja att landsbygdens bilburna ställer bilen och åker kollektivt resten av vägen istället. För att få en tydlig omsvängning mot hållbart resande måste en rejäl satsning göras, främst på kollektivtrafiken, som spelar en avgörande roll för att nå våra klimatmål. Vi måste se möjligheterna som kollektivtrafiken ger.

Därför är det hög tid att prova nya grepp, både för att stärka finansieringen av kollektivtrafiken och för att locka fler att lämna bilen hemma genom att ha låga priser. Sedan år 2011 har staden Wien i Österrike erbjudit ett årskort som kostar en euro om dagen, alltså €365. Detta kort är så pass billigt att väldigt många väljer att köpa det. Och då lockas de att använda kollektivtrafiken istället för att ta bilen.

Idag köper cirka 852 000 personer i Wien årskort, vilket är en ökning från 321 000 år 2011. Om man räknar in studenter och äldre som får köpa rabatterade kort, har över hälften av befolkningen ett årskort. Det finns fler årskort än bilar i Wien. Succén har gjort att insatsen har varit nästan självfinansierade, och idag står biljettintäkter för 60 procent av Wiens kostnader för kollektivtrafik. Vänsterpartiet föreslår därför att Wienmodellen ska införas även i Västerås. Och där ett årskort till kostnad av tio kronor om dagen erbjuds. Priset för årskortet blir då 3630 kronor. Eller 305 kronor som betalas via autogiro varje månad. I framtiden vill vi utveckla modellen med en rabatt för pensionärer och förmånstagare. Vänsterpartiet vill testa detta under 2022 för att se vilka effekter det får på resandet och utveckla detta kort med att innefatta rabatter. För att påbörja erbjudandet och för att se vilka effekter det innebär lägger vi en satsning på 6 miljoner kronor.

Det är en fråga om rättvisa att det inte ska kosta mer att åka kollektivt för personer med funktionsnedsättning och vi föreslår därför en sänkning av färdtjänsttaxan från dagens 40 kr/resa till 29 kr/resa.

Uppdrag

29. Tekniska nämnden får i uppdrag att inleda ett dialogprojekt tillsammans med invånarna i kommundelarna för att se hur övergivna tennis- och basketplaner ska användas framöver.
30. Tekniska nämnden får i uppdrag att tillsammans med de pedagogiska nämnderna se över ytor för spontanidrott och andra grönytor i anslutning till skolor och förskolor i syfte att göra dem funktionsdugliga och lättillgängliga.
31. Tekniska nämnden får i uppdrag att upprätta en centralt belägen cykelservicestation.
32. Tekniska nämnden får i uppdrag tillsammans med Regionen och kollektivtrafikmyndigheten i uppdrag att ta fram ett underlag för förutsättningar att införa Wien-modellen i Västerås tappning, vilket innebär att erbjuda Västeråsarna ett årskort i kollektivtrafiken som endast kostar tio kronor om dagen.
33. Berörda nämnder får i uppdrag att utreda vilka hinder som idag finns för att en byggemenskap ska kunna bygga ett bostadshus, samt ta fram förslag för att underlätta etableringen av byggemenskaper i Västerås.
34. Berörda nämnder tillsammans med Mälarenergi får i uppdrag att permanenta sommaren 2018 års vattenposter på Bondtorget, Fiskartorget, Lögarängsbadet och korsningen mellan Hantverksgatan och Vasagatan.
35. Berörda nämnder tillsammans med Mälarenergi utreder fler platser att sätta upp vattenposter på, exempelvis i närheten av stora lekplatser men också i våra stadsdelscentrum och i serviceorterna.
36. Berörda nämnder får i uppdrag att jobba strategiskt med feministisk stadsplanering genom att utvärdera tidigare arbeten och studier i syfte att ta fram en modell för feministisk stadsplanering med en checklista med tydliga jämställdhetsmål.
37. Berörda nämnder utgår från ett jämställdhetsperspektiv vid namngivning av nya torg, platser, gator och områden.
38. Berörda nämnder får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag och plan för att successivt byta ut stadens papperskorgar till nya som möjliggör källsortering.
39. Fastighetsnämnden i samråd berörda nämnder får i uppdrag att ta fram och installera en låsfunktion för akuta situationer på samtliga kommunala skolor och förskolor i Västerås
40. Berörda nämnder får i uppdrag att på lämpliga platser ska anlägga ätbara parker eller ätbara inslag där kommuninvånarna kan odla och plocka frukt, bär och grönsaker.
41. Berörda nämnder får i uppdrag att installera solpaneler på redan byggda fastigheter där det är tekniskt och ekonomiskt lämpligt.

Tekniska nämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	469,8
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	484,1
Demografiuppräknning	6,6
Pris och löneuppräknning	10,7
Kompensation investeringar (volym)	15,0
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	-10,0
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	20,4
<i>varav kollektivtrafiksatsning</i>	<i>6,0</i>
<i>varav sänkning av färdtjänsttaxan</i>	<i>4,4</i>
<i>varav utemiljö, aktivitetsytor, lekparkar</i>	<i>5,0</i>
Årets budget	526,9
Ökning budgetram	57,1

Byggnadsnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	28,4
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	49,4
Demografiuppräknning	0,7
Pris och löneuppräknning	1,1
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	-20,5
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	
Årets budget	30,7
Ökning budgetram	2,3

Fastighetsnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Resultatkrav fastighetsnämnden	
Resultatkrav exploateringsverksamhet	-30,0
Årets resultat	-30,0
Tomträtter	50,3
Skollokaler	2,8
Verksamhetslokaler	0,7
Särskilt boende	6,5
Markförvaltning och övrigt	2,0
Totalt avkastningskrav för fastighetsnämnd	62,3

Kommunstyrelsen

Vänsterpartiet vill se en kommun som håller ihop och som inte glider isär. Många västeråsare har det tufft ekonomiskt och har svårt att få vardagen att gå ihop. Vissa har kontakter med kommunen, andra vänder sig endast till civilsamhället. Att motverka fattigdom är en av de viktigaste förebyggande insatserna som vi kan göra. Även om vi inte i förslaget till årsplan avsätter pengar från den sociala resursfonden vill vi här peka ut vår vilja att påbörja arbetet för en mer jämlik kommun.

Kommunen ska ta ansvar för att lönediskrimineringen mellan män och kvinnor upphör. Vi ser att en majoritet av de som jobbar deltid inom yrken med redan låg lön är kvinnor. Som ett steg i rätt riktning vill vi höja lönen för de som tjänar lägst, till minst 22 000 kronor i månaden. En av de mest otrygga anställningsformerna är allmän visstid, en anställningsform som främst drabbar kvinnor. Vi vill att kommunen ska gå före och avskaffa allmän visstid och lägger därför ett uppdrag om det.

För att stärka jämställdheten vill vi jämna ut strukturella löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Vi lägger därför en speciell lönepott på 5 miljoner kronor under kommunstyrelsen som syftar till att utjämna dessa skillnader.

Schyssta villkor ska vara en självklarhet när vi som kommun bokar restauranger, konferens och hotell. Västerås stad ställer i dagsläget inga krav på att restauranger eller konferenslokaler som staden bokar ska ha kollektivavtal. Kollektivavtalet är till för att säkerställa att de anställdas rättigheter tillgodoses, att skäliga löner utbetalas samt att försäkringar för de anställda finns tecknade. Vänsterpartiet vill därför att vi ska börja ställa krav på kollektivavtal vid alla bokningar.

Klimatfrågan är vår tids stora ödesfråga och den behöver genomsyra all kommunal verksamhet. Västerås stad ligger långt fram med klimatarbetet men Vänsterpartiet vill öka takten ytterligare. Tre av de största utsläpparna är fastighets-, transport- och livsmedelssektorn. Vi vill ha mer solenergi på våra kommunala byggnader, fortsätta energieffektivisera fastigheter och alltid bygga klimatsmart. Vi vill se färre flygresor av kommunens politiker och chefer, samt prioritera cykel- och kollektivtrafiken. Vi vill se mer vegetarisk mat i kommunens verksamheter. För att påskynda omställningen lägger vi 5 mnkr i kommunstyrelsen.

Vänsterpartiet vill även prioritera jämställdhets- och det antirasistiska arbetet på stadsledningskontoret. Vi fick bifall på vår motion om att tillsätta en tjänst med uppdraget att driva och samordna stadens förebyggande arbete med ett övergripande ansvar för jämställdhet och våldsprevention. Men vi vill även satsa en miljon kronor för att stärka kommunens antirasistiska arbete.

Uppdrag

42. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för att under mandatperioden höja alla kommunanställdas minimilön till 22 000 kronor i månaden.

43. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med arbetsgivardelegationen ta fram en plan för att ta bort anställningsformen allmän visstid i kommunen.

44. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en riktlinje för Västerås stad där krav på kollektivavtal ställs när Västerås stad bokar in sig på konferensanläggningar, hotell eller restauranger.
45. Kommunstyrelsen får i uppdrag att prioritera stadens samarbete i ECCAR och vara en av garanterna till att arbetet fortsätter utvecklas.
46. Kommunstyrelsen får i uppdrag att prioritera arbetet med industriell symbios.
47. Kommunfullmäktige avsätter 1 mnkr från den sociala resursfonden för att tillsätta en kartläggning av fattigdom i Västerås, samt vara projektledare i projekt som syftar till att minska fattigdomen i Västerås.
48. Kommunstyrelsen får i uppdrag att erkänna/arbota utifrån att vi befinner oss i ett klimatnödläge fram tills det att världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås.
49. Kommunstyrelsen får i uppdrag att minska Västerås stads köttkonsumtionen med 25 procent till 2025, samt att kommunens politiska organisation föregår med gott exempel och helt ställer om till vegetarisk norm vid beställning av fika och mat i samband med sammanträden eller konferenser.
50. Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa en öronmärkt antirasistisk miljon under kommunstyrelsen varje år som förvaltningar och verksamheter kan söka pengar från för att arbeta med antirasism.

Kommunstyrelsen, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	215,0
Ettårssatsning ny IT-leverantör upphör	-2,5
Anslag Hamnen	-3,5
Ansökan årets stadskärna	
Rudbeckius 400 års jubileum, 2-årssatsning	-0,9
Ramjustering, kontaktcenter tjänster flyttas till Grundskolenämnden	-1,6
Stärkt krisberedskap enligt handlingsplan för beredskap, engångssatsning	1,5
Resursförstärkning internkontroll	1,0
Upphandling IT-drift samt stadsgemensamma system (Raindance)	1,0
Trygghetskapande insatser, tillfällig satsning 2021-2023	3,0
Marknadsavtal till elitklubbar	-2,0
Pris och demografiuppräknig	4,6
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	7,7
<i>varav klimatsatsning</i>	<i>5,0</i>
<i>varav antirasistisk miljon</i>	<i>1,0</i>
<i>varav sänkta arvoden kommunal och oppositionsråd</i>	<i>-2,5</i>
Årets budget	223,3
Ökning budgetram	8,3

Skultuna kommunalnämnd

Skultuna är en mycket välfungerande och välskött del av kommunen med god kommunal service, bra bostäder, aktiva föreningar och butiker. Det finns många fördelar med att vara en kommunalnämnd. Framförallt närheten mellan skultunaborna och beslutsfattarna. Därför är det viktigt att kommunen ger nämnden rätt förutsättningar för att kunna bedriva ett bra arbete i Skultuna. Även i Skultuna slår de ojämlika förutsättningarna med att driva hemtjänst i egen regi hårt, eftersom Skultuna består av så stor del av landsbygd. Kommunen behöver ta ett helhetsperspektiv i denna fråga. Därför har vi lagt ett uppdrag om detta i Äldrenämnden.

Skultuna kommunalnämnd, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	124,6
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	125,8
Demografiuppräknig	1,6
Pris och löneuppräknig	2,8
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	1,7
<i>varav förskolelyft, höjning elevpeng och mensskydd</i>	<i>1,7</i>
Årets budget	131,8
Ökning budgetram	7,2

Övriga nämnder och styrelser

Överförmyndaren, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	15,3
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	17,3
Demografiuppräknig	0,2
Pris och löneuppräknig	0,4
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	-2,0
Årets budget	16,0
Ökning budgetram	0,7

Miljö- och konsumentnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	22,3
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	23,8
Demografiuppräknning	0,3
Pris och löneuppräknning	0,5
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	
Årets budget	24,7
Ökning budgetram	2,4

Kommunrevision, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	4,8
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	7,9
Demografiuppräknning	0,1
Pris och löneuppräknning	0,2
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	-2,0
Årets budget	6,2
Ökning budgetram	1,4

Valnämnden, mnkr	Budgetram 2022
Budget föregående år	6,3
Teknisk ram 2021 enligt ny resursfördelningsmodell	2,9
Demografiuppräknning	0,0
Pris och löneuppräknning	0,1
Kompensation investeringar (volym)	
Kompensation investeringar (reinvestering)	
Justering ambitionsnivå, mnkr	
Effektivisering (för att nå finansiellt mål för staden)	
Prioritering/omprioritering	5,6
Årets budget	8,6
Ökning budgetram	2,3

Stadsgemensamma kostnader, mnkr	Budgetram 2022
Mälardalens brand- och räddningsförbund	100,7
Kommungemensam reserv	
Kommungemensam reserv, scenkonstbiennial	2,0
Kommungemensam reserv, detaljplaner	
Gemensam innovation och utvecklingsbudget	10,0
Samordnad varudistribution	4,0
Anslag för att finansiera eventuell investering i Mariaberget	
Riktad lönesatsning för jämställdhet	5,0
Statsbidrag äldreomsorgssatsning	
Ökad internhyra	10,0
Kapitalkostnad strategiska investeringar	
Ramjustering ökad kapitalkostnad	
Pensionsutbetalningar och avsättning pensioner	200,0
Reglering arbetsgivaravgift och semesterlöneskuld	3,0
Hem-PC kostnad	4,0
Markhyra, Mälarenergi	-1,2
Kulturfond internt bidrag	
Budget miljöskulder, rivning, sanering mm	5,0
Interna ränteintäkter	-80,0
Avkastningskrav fastighetsnämnden	-62,3
Årets budget	200,2
Ökning budgetram	34,7

4. Investeringar

Planen för investeringar under perioden 2022–2026 innehåller många viktiga projekt. Flera av dem är kostsamma och det är en tuff utmaning att klara av dem under relativt kort tid. Vänsterpartiet är redo att nedprioritera en del av vägsatsningarna de kommande åren om inte den ekonomiska utvecklingen ser bättre ut framöver. Det viktigaste är att de förskolor och skolor som behövs för att ta emot alla nya barn finns på plats i tid och att nya äldreboenden, trygghetsboenden och särskilda boenden byggs. Västerås stad har kommit långt på klimat- och miljöområdet, nu är det viktigt att vi följer upp uppsatta mål i våra styrande dokument. Vi vill att klimatet ska få en större plats i investeringarna och vill att klimatsatsningar redovisas i en egen klimatinvesteringsbudget. Vi behöver göra stora investeringar för att nå målen för ett fossilfritt samhälle. Därför vill vi påskynda nödvändiga klimatinvesteringar.

Vi vill prioritera aktivitetsplanerna i tekniska nämnden. Vi vill också prioritera arbetet kring att bygga om omklädningsrummen på våra skolor och sätta in duschbås utifrån en motion från Vänsterpartiet som fick bifall i kommunfullmäktige. Vi vill satsa på fler offentliga toaletter vid våra större lekplatser.

Nämndernas investeringsbudget, mnkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Totalt 2022- 2026
Skattefinansierad verksamhet						
Fastighetsnämnden	753,2	1 253,0	1 078,3	439,7	466,9	3 991,1
Fastighetsnämnden, projekt Mälarporten	43,0	128,8	332,8	428,1	209,3	1 142,0
Kommunstyrelsen	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	90,0
Förskolenämnden	12,5	33,3	36,4	25,5	13,5	121,2
Grundskolenämnden	18,4	38,3	100,6	19,4	20,2	196,9
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	12,1	8,2	18,0	7,0	7,1	52,4
Skultuna kommundelsnämnd	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
Äldrenämnden	4,0	12,0	4,0	12,0	12,0	44,0
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	2,9	2,4	2,9	2,4	2,4	13,0
Individ- och familjenämnden	27,1	7,1	2,6	2,6	2,6	42,0
Kulturnämnden	18,0	11,5	10,0	10,0	14,0	63,5
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	18,3	22,2	64,0	38,8	16,0	159,3
Tekniska nämnden, ordinarie investeringar	35,1	39,7	34,5	39,8	40,9	190,0
Tekniska nämnden, gatuunderhållsinvesteringar	51,0	52,0	53,0	54,0	55,0	265,0
Tekniska nämnden, strategiska investeringar	134,9	147,4	133,5	138,9	70,5	625,2
Miljö- och konsumentnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investering exkl. exploatering	1 149,5	1 774,9	1 889,5	1 237,2	949,4	7 000,6
Fastighetsnämnden, exploatering	206,7	198,5	79,7	79,1	61,2	625,2
Fastighetsnämnden, strategiska markförvärv	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	250,0
Summa exploatering och markförvärv	256,7	248,5	129,7	129,1	111,2	875,2
SUMMA INVESTERINGAR	1 406,2	2 023,4	2 019,2	1 366,3	1 060,6	7 875,8

Fastighetsnämnden, investering per verksamhet, mnkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Totalt 2022-2026
Grundskola (inkl. Skultuna kommunaldelsnämnd)	367,0	767,7	608,8	213,7	145,3	2 102,5
Förskola (inkl. Skultuna kommunaldelsnämnd)	129,9	242,2	186,6	64,4	46,2	669,2
Gymnasieskola	42,7	35,7	60,9	4,2	5,6	149,1
Idrottsfastigheter	43,2	60,2	74,9	16,1	0,0	194,4
Kulturfastigheter	0,0	0,0	0,0	0,0	70,0	70,0
Boenden (äldrenämnden m.m.)	22,2	35,4	39,6	59,9	129,9	286,8
Boenden (individ och familj)	6,6	4,5	4,5	4,5	4,5	24,5
Övriga fastighetsinvesteringar	63,6	78,4	65,1	49,0	52,5	308,6
Hamnens utveckling	39,0	6,0	8,0	18,0	3,0	74,0
Extern hyra, hamnen	39,0	23,0	30,0	10,0	10,0	112,0
Projekt Mälarporten (Resecentrum, Etapp 1)*	43,0	128,8	332,8	428,1	209,3	1 142,0
Summa investering exkl. exploatering	796,2	1 381,8	1 411,1	867,8	676,2	5 133,1
Fastighetsnämnden, exploatering	206,7	198,5	79,7	79,1	61,2	625,2
Fastighetsnämnden, strategiska markförvärv	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	250,0
Summa exploatering och markförvärv	256,7	248,5	129,7	129,1	111,2	875,2
SUMMA INVESTERINGAR FASTIGHETSÄMNDEN	1 052,9	1 630,3	1 540,8	996,9	787,4	6 008,3
<i>Planeringsinsinriktning 2022-2026</i>	<i>1 750,9</i>	<i>1 882,5</i>	<i>1 865,6</i>	<i>1 142,8</i>	<i>1 720,0</i>	<i>8 361,8</i>

* Projekt Mälarporten inkluderar intäkter efter perioden, vilket gör att projektet som helhet budgeteras till 674

5. Samlade uppdrag

1. Förskolenämnden får i uppdrag att ta fram ett kompetenslyft "Förskolelyftet", i syfte att all personal får erbjudandet att läsa in antingen barnskötare- eller förskollärarkompetens under arbetstid.
2. Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att införa ett nytt resursfördelningssystem baserat på klasspeng istället för elevpeng som ska ligga till grund till planeringsförutsättningarna för årsplan 2023.
3. Grundskolenämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att erbjuda elever i grundskola och gymnasium kostnadsfri utdelning av mensskydd.
4. Grundskolenämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att tillsammans med arbetsgivardelegationen ta fram en arbetstidsförkortning enligt modellen 80-90-100 som erbjuds till pedagoger som har fyllt 61 år inom grundskolan och gymnasieskolan.
5. Grundskolenämnden och Förskolenämnden får i uppdrag att tillsätta en utredning i syfte att höja den sociala viktningen i resursfördelningssystemet.
6. Berörda nämnder får i uppdrag att erbjuda en sommarlovsjobsatsning för ungdomar i årskurs 7.
7. Grundskolenämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att höja kompetensen hos skolpersonalen vad gäller rasism generellt och hur man förebygger den specifikt.
8. Grundskolenämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att kartlägga den rasism som förekommer på skolorna, genom att särredovisa de kränkningar och den mobbning som går att härleda till rasism.
9. Äldrenämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att avskaffa LOV:en i hemtjänsten i Västerås stad.
10. Äldrenämnden och nämnden för personer med funktionsnedsättning får i uppdrag att ta fram ett utbildningsmaterial om jämställdhet och våld riktat till personalen.
11. Äldrenämnden får i uppdrag att se över ersättningarna i hemtjänsten i syfte att få mer likvärdiga villkor att bedriva hemtjänst i tätort som på landsbygd.
12. Äldrenämnden får i uppdrag att inrätta rum för stillhet, bön och reflektion oavsett världsåskådning på kommunens äldreboenden.
13. Äldrenämnden och Nämnden för personer med funktionsnedsättning får i uppdrag säkerställa tillgång till arbetsskor för all personal.
14. Berörda nämnder får i uppdrag att i samverkan med Region Västmanland ta fram en handlingsplan för att motverka psykisk ohälsa hos barn och unga.
15. Individ och familjenämnden får i uppdrag att riva upp beslutet om LOV på hem för vård och boende för unga.
16. Individ och familjenämnden får i uppdrag att tillsammans med arbetsgivardelegationen att göra en översyn av lönestrukturen för medarbetare inom socialtjänsten.
17. Individ och familjenämnden får i uppdrag att utreda möjligheten att erbjuda social hemtjänst till familjer i behov av extra stöd.

18. Individ och familjenämnden får tillsammans med berörda aktörer i uppdrag att ta fram en tydlig plan för alla som har utsatts för våld ska få hjälp till ett tryggt boende.
19. Individ och familjenämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att skapa ett boende för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik.
20. Berörda nämnder får i uppdrag att ta fram en handlingsplan för suicidprevention.
21. Individ och familjenämnden får i uppdrag att göra en konsekvensanalys av det besparingsprogram som nämnden har genomgått utifrån beslut som rör missbruk. Uppdraget ska återrapporteras till kommunfullmäktige under 2022.
22. Berörda nämnder får i uppdrag att möjliggöra för en central graffitivägg.
23. Berörda nämnder får i uppdrag att verka för fler musikscener och replokaler i kommunen.
24. Kulturnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten till att införa ett ateljéstöd till konstnärer, i syfte att göra konsten mer synlig och närvarande i Västerås.
25. Kulturnämnden får i uppdrag att ansöka om att bli fristad för kulturarbetare, med start år 2022.
26. Berörda nämnder får i uppdrag att se över möjligheten att bygga en Roller Derby-bana.
27. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att utreda möjligheten att bygga ett kallbadhus i närheten av Lögarängens strand och att stadens medborgare får möjlighet att vara med och utforma rekreationsområdet som kallbadhuset skulle utgöra.
28. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att arbeta med informationsinsatser till vuxna och unga om deras rättigheter till olika sorters stöd samt skyldigheter de har om de uppräcker att deras egna barn eller andra bar riskerar att hamna i eller är i kriminalitet.
29. Tekniska nämnden får i uppdrag att inleda ett dialogprojekt tillsammans med invånarna i kommundelarna för att se hur övergivna tennis- och basketplaner ska användas framöver.
30. Tekniska nämnden får i uppdrag att tillsammans med de pedagogiska nämnderna se över ytor för spontanidrott och andra grönytor i anslutning till skolor och förskolor i syfte att göra dem funktionsdugliga och lättillgängliga.
31. Tekniska nämnden får i uppdrag att upprätta en centralt belägen cykelservicestation.
32. Tekniska nämnden får i uppdrag tillsammans med Regionen och kollektivtrafikmyndigheten i uppdrag att ta fram ett underlag för förutsättningar att införa Wien-modellen i Västerås tappning, vilket innebär att erbjuda Västeråsarna ett årskort i kollektivtrafiken som endast kostar tio kronor om dagen.
33. Berörda nämnder får i uppdrag att utreda vilka hinder som idag finns för att en byggemenskap ska kunna bygga ett bostadshus, samt ta fram förslag för att underlätta etableringen av byggemenskaper i Västerås.
34. Berörda nämnder tillsammans med Mälarenergi får i uppdrag att permanenta sommaren 2018 års vattenposter på Bondtorget, Fiskartorget, Lögarängsbadet och korsningen mellan Hantverksgatan och Vasagatan.
35. Berörda nämnder tillsammans med Mälarenergi utreder fler platser att sätta upp vattenposter på, exempelvis i närheten av stora lekplatser men också i våra stadsdelscentrum och i serviceorterna.

36. Berörda nämnder får i uppdrag att jobba strategiskt med feministisk stadsplanering genom att utvärdera tidigare arbeten och studier i syfte att ta fram en modell för feministisk stadsplanering med en checklista med tydliga jämställdhetsmål.
37. Berörda nämnder utgår från ett jämställdhetsperspektiv vid namngivning av nya torg, platser, gator och områden.
38. Berörda nämnder får i uppdrag att ta fram ett kostnadsförslag och plan för att successivt byta ut stadens papperskorgar till nya som möjliggör källsortering.
39. Fastighetsnämnden i samråd berörda nämnder får i uppdrag att ta fram och installera en låsfunktion för akuta situationer på samtliga kommunala skolor och förskolor i Västerås
40. Berörda nämnder får i uppdrag att på lämpliga platser ska anlägga ätbara parker eller ätbara inslag där kommuninvånarna kan odla och plocka frukt, bär och grönsaker.
41. Berörda nämnder får i uppdrag att installera solpaneler på redan byggda fastigheter där det är tekniskt och ekonomiskt lämpligt.
42. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för att under mandatperioden höja alla kommunanställdas minimilön till 22 000 kronor i månaden.
43. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med arbetsgivardelegationen ta fram en plan för att ta bort anställningsformen allmän visstid i kommunen.
44. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en riktlinje för Västerås stad där krav på kollektivavtal ställs när Västerås stad bokar in sig på konferensanläggningar, hotell eller restauranger.
45. Kommunstyrelsen får i uppdrag att prioritera stadens samarbete i ECCAR och vara en av garanterna till att arbetet fortsätter utvecklas.
46. Kommunstyrelsen får i uppdrag att prioritera arbetet med industriell symbios.
47. Kommunfullmäktige avsätter 1 mnkr från den sociala resursfonden för att tillsätta en kartläggning av fattigdom i Västerås, samt vara projektledare i projekt som syftar till att minska fattigdomen i Västerås.
48. Kommunstyrelsen får i uppdrag att erkänna/arbota utifrån att vi befinner oss i ett klimatnödläge fram tills det att världens nationer säkerställt att 1,5-gradersmålet uppnås.
49. Kommunstyrelsen får i uppdrag att minska Västerås stads köttkonsumtionen med 25 procent till 2025, samt att kommunens politiska organisation föregår med gott exempel och helt ställer om till vegetarisk norm vid beställning av fika och mat i samband med sammanträden eller konferenser.
50. Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa en öronmärkt antirasistisk miljon under kommunstyrelsen varje år som förvaltningar och verksamheter kan söka pengar från för att arbeta med antirasism.